

**Refundace nákladů za sociální
pohřby obcím ze strany ÚZSVM**

Vybrané právní předpisy:

- zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (NOZ);
- zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (ZŘS);

Právní režim na úseku pohřebnictví upravuje:

- zákon č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, v platném znění (ZoP);
- vyhláška MMR č. 277/2017 Sb., o postupu obce při zajištění slušného pohřbení;

Tělesná integrita a ochrana lidského těla po smrti člověka

§ 91 NOZ – Člověk je nedotknutelný

§ 92 NOZ – (1) Lidské tělo je pod právní ochranou i po smrti člověka. Naložit s lidskými pozůstatky a lidskými ostatky způsobem pro zemřelého nedůstojným se zakazují. (2) Nejsou-li lidské ostatky uloženy na veřejném pohřebišti, má na jejich vydání právo osoba, kterou člověk před svou smrtí výslovně určil; jinak postupuje jeho manžel, dítě nebo rodič, a není-li žádný z nich nebo odmítnou-li ostatky převzít, převezme je jeho dědic.

§ 113 NOZ – (1) Člověk má právo rozhodnout, jak bude po jeho smrti naloženo s jeho tělem.

§ 114 NOZ – (1) Člověk je oprávněn rozhodnout, jaký má mít pohřeb. Nezanedbá-li o tom výslovné rozhodnutí, rozhodne o jeho pohřbu manžel zemřelého, není-li ho, děti zemřelého; není-li jich, pak rozhodnou rodiče a není-li jich, sourozenci zemřelého; nežijí-li, pak rozhodnou jejich děti a není-li ani jich, pak kterákoli z osob blízkých, není-li žádná z těchto osob, pak rozhodne obec; na jejímž území člověk zemřel.

Pohřebné

§ 114 NOZ – (2) Náklady pohřbu a opatření pohřebiště se hradí z pozůstalosti. Pokud pozůstalost nestačí ke krytí nákladů toho způsobu pohřbu, jaký si zesnulý přál, musí být pohřben alespoň slušným způsobem podle místních zvyklostí.

Obec, na jejímž území k úmrtí došlo, zajistí po marném uplynutí 96 hodin od oznámení úmrtí jeho příbuzným, vypravení slušného pohřbu podle místních zvyklostí, podle vyhlášky MMR č. 277/2017 Sb.

§ 5 ZoP – Obec, která zajistila pohřbení, přihlásí svoji pohledávku z titulu účelně vynaložených nákladů na slušné pohřbení podle místních zvyklostí do pasiv pozůstalosti. Bylo-li řízení o pozůstalosti zastaveno, nebo nebyla-li k němu dána pravomoc českých soudů, uplatní obec náhradu těchto nákladů u MMR.

§ 1706 NOZ – Uplatní-li dědic výhradu soupisu, hradí dluhy zůstavitele do výše ceny nabytého dědictví. To platí i v případě, že soupis pozůstalosti nařídil soud v zájmu osoby pod zvláštní ochranou.

V době vypravení pohřbu není známa výše aktiv dědictví a zda náklady na něj budou z dědictví plně uhrazeny. ÚZSVM vždy uplatňuje výhradu soupisu, tudíž v pozici dědice hradí náklady do výše nabytého dědictví.

§ 154 ZŘS Pozůstalost s majetkem bez hodnoty nebo nepatrné hodnoty – Zanechal-li zůstavitel majetek bez hodnoty, soud usnesením vydá zůstavitelův majetek tomu, kdo se postaral o pohřeb, jestliže s nabytím tohoto majetku vyslovil souhlas, a současně řízení zastaví.

Důvodem, je že není ekonomické vést ohledně tohoto majetku řízení.

Nepatrný majetek je nabídnut obci při dědickém řízení jako odměna, nikoliv jako refundace nákladů.

V tomto případě náklady na vypravení pohřbu hradí MMR.

Pohřebné hrazené ÚZSVM

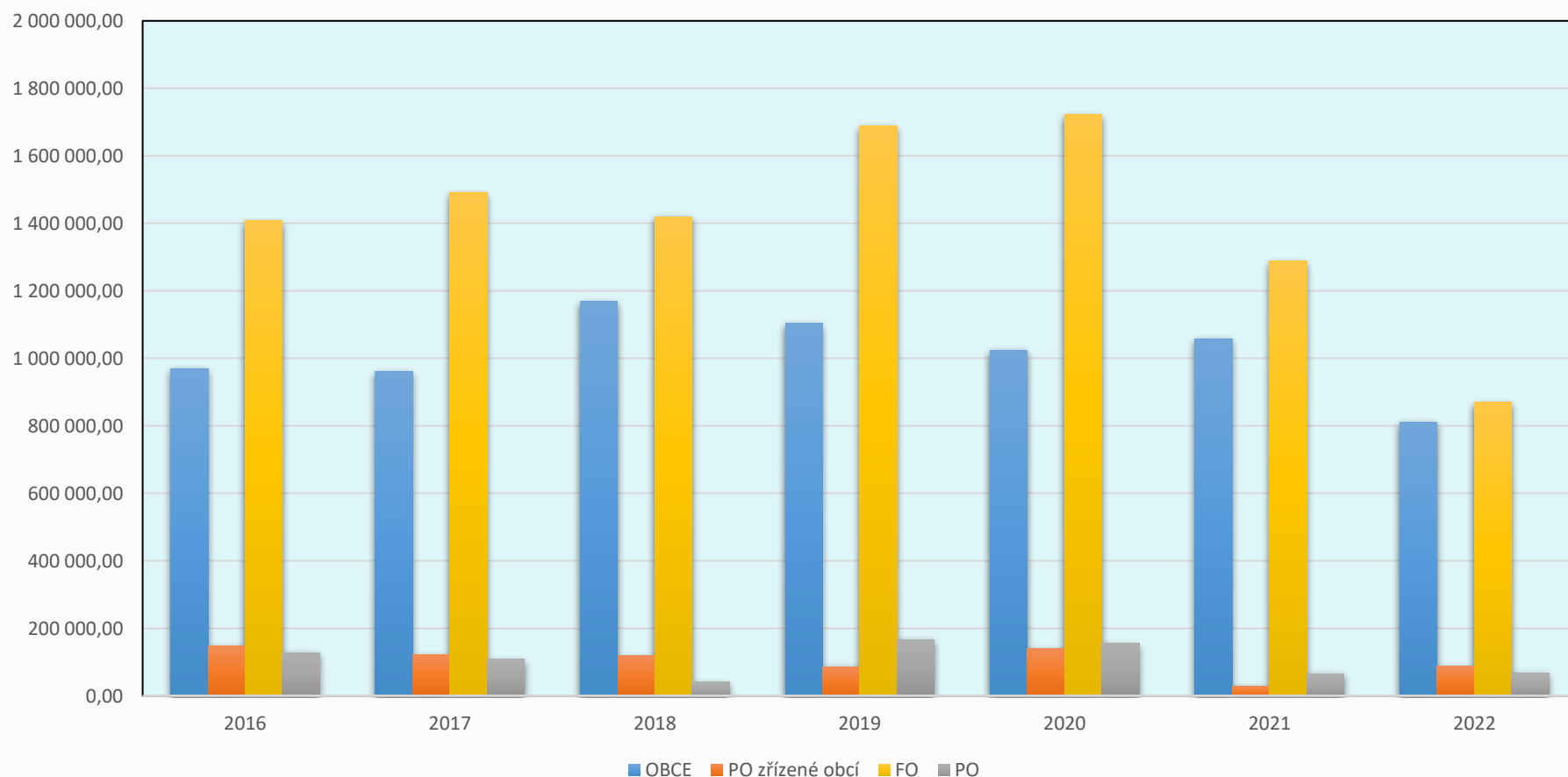
- Dědictví s aktivy převyšující náklady na vypravení pohřbu hradí je přednostně v plné výši.
- Dědictví s aktivy nedosahujícími náklady na vypravení pohřbu hradí je přednostně ve výši, která mu připadla.

V tabulce jsou uvedeny údaje za období od 1. 1. 2016 – 31. 8. 2022

Náklady na "Pohřebné" - ÚZSVM										
rok	NÁKLADY V KČ					POČET POLOŽEK				
	OBCE	PO zřízené obcí	PO	FO	CELKEM	OBCE	PO zřízené obcí	PO	FO	CELKEM
2016	969 464,68	148 192,00	128 425,00	1 408 876,67	2 654 958,35	140	15	9	113	277
2017	960 729,04	122 462,80	108 886,00	1 489 818,64	2 681 896,48	86	11	9	108	214
2018	1 168 912,40	119 271,00	41 188,00	1 419 601,95	2 748 973,35	163	10	6	117	296
2019	1 104 685,25	86 272,00	167 228,40	1 688 529,00	3 048 733,65	97	6	13	136	252
2020	1 024 396,42	138 919,00	155 786,50	1 723 299,06	3 042 400,98	124	9	9	178	320
2021	1 058 357,84	29 210,00	65 829,98	1 288 467,10	2 441 864,92	113	2	5	121	241
2022	811 712,76	87 540,00	68 197,00	870 228,44	1 837 678,20	83	5	5	70	163
CELKEM	7 098 258,39	731 866,80	735 540,88	9 888 820,86	18 456 505,93	806	58	56	843	1 763

Z uvedeného grafu je patrné, že nejvyšší náklady na pohřebné jsou propláceny fyzickým osobám

POHŘEBNÉ

Pro porovnání uvádíme údaje ÚP v hl. m Praze a ÚP Brno
Z uvedených dat vyplývá, že přesto že ÚP v hl. m. Praze je co do objemu dat menší vzhledem k větší koncentraci nemocnic, ústavu dlouhodobě nemocných, sociálních služeb apod., jsou náklady na pohřebné v Praze vyšší.

Náklady na "Pohřebné" ÚP v hl. m. Praze										
rok	NÁKLADY V KČ					POČET POLOŽEK				
	OBCE	PO zřízené obcí	PO	FO	CELKEM	OBCE	PO zřízené obcí	PO	FO	CELKEM
2016	209 007,80	17 072,00	9 841,00	401 615,33	637 536,13	46	1	2	32	81
2017	130 385,94	15 115,00	19 390,00	442 300,20	607 191,14	25	2	2	34	63
2018	222 567,00	23 029,00	0,00	297 227,15	542 823,15	39	1	0	27	67
2019	295 475,34	31 233,00	56 727,00	443 123,50	826 558,84	44	1	4	37	86
2020	132 736,82	7 571,00	0,00	372 608,70	512 916,52	21	1	0	25	47
2021	254 662,00	0,00	10 415,00	277 458,65	542 535,65	30	0	1	21	52
2022	150 132,00	35 964,00	16 964,00	254 499,45	457 559,45	18	1	2	15	36
CELKEM	1 394 966,90	129 984,00	113 337,00	2 488 832,98	4 127 120,88	223	7	11	191	432

Náklady na "Pohřebné" ÚP BRNO										
rok	NÁKLADY V KČ					POČET POLOŽEK				
	OBCE	PO zřízené obcí	PO	FO	CELKEM	OBCE	PO zřízené obcí	PO	FO	CELKEM
2016	110 859,40	19 821,00	22 273,00	147 903,50	300 856,90	12	1	2	12	27
2017	71 032,00	0,00	0,00	121 923,23	192 955,23	9	0	0	7	16
2018	142 268,40	18 017,00	30 774,00	264 758,27	455 817,67	16	1	3	24	44
2019	128 605,00	0,00	0,00	252 002,64	380 607,64	15	0	0	24	39
2020	144 707,20	28 386,00	0,00	319 909,53	493 002,73	18	1	0	68	87
2021	120 464,30	0,00	24 201,90	184 427,80	329 094,00	13	0	2	11	26
2022	117 482,45	0,00	27 163,00	196 829,15	341 474,60	11	0	1	12	24
CELKEM	835 418,75	66 224,00	104 411,90	1 487 754,12	2 493 808,77	94	3	8	158	263

Děkuji za pozornost

**Mgr. Ivana Kubíčková
ředitelka odboru Hospodaření s majetkem státu
Územního pracoviště v hl. m. Praze**

1.11.2022